

րիչ եղաւ, հոգեգորդ պատկին վը-
րայ, ուր տեղ ծանրագնի բերա-
ւոր ծաղիկներ ծածկած էին, մե-
տքսեայ լայն ժապաւէն մը կը ծա-
ծանէր յետագայ ոսկեգոծ տառե-
րով խօսքը պարունակող, — « Ահա
անձնուէր խմբագիրն Սրշալուսոյ Յ.
Կ. Ս. » —

Ողբացելոյն ամենէ սրտակից
բարեկամներէն յարգի Կարապետ
Ստեփանեան չէր կրցած ներկայ
գտնուիլ, այլ ընտիր դամբանական
մը զրկած էր շիրմին վրայ արտա-
սանուելու համար :

Թարգի Գ. Կոստանդ Խաչիկեան ար-
տասանեց սոյն ճառը, երկրորդ
դամբանականը Գ. Մ. Գուշար ար-
տասանեց այնքան խանդավառ,
այնքան յուզեալ և որոտալիր, որ
պահ մը բազմութիւնը տղու պէս
լալ ու հեկեկալու սկսաւ...

Դրեթէ քառորդ մը ամենուն գը-
լունները գետին հակեալ մնացին
խոհուն և լռին, և Գ. Մ. Գուշար
մարած վիճակի մէջ...

Անմիջապէս ետքը հանգանակու-
թեան տետրակ մը բացուեցաւ ող-
բացելոյն շիրմին վրայ մահարձան
մը կանգնելու համար, և 50-60
մէճիտի մօտ գումար մը կազմուե-
ցաւ. հանգանակութիւնը չարու-
նակուելու վրայ է :

Կը խնդրենք որ թէ սոյն նամակը
և թէ Գ. Մ. Գուշարի դամբանակա-
նը շնորհ ընէք ձեր Մանգումէի մէջ
հրատարակել : որովհետեւ ժողո-
վրդեան ստուար մաս մը այդ դամ-
բանականը տեսնել կը փափաքի :

Ընդունեցէք մեր խորին յարգան-
քը :
Մ. Գ.

Իզմիր 12 մարտ 1887

Խ Օ Ս Բ

Արտասանեալ Միհրան Գուշարայ
Սրշալուսոյ խմբագրապետ ողբաց-
եալ Յարութիւն Սվաճեանի շիրմին
վրայ իւր եօթնօրեայ յիշատակին
օրը կիրակի, մարտ 8, 1887.

Տեարք :

Մեր սիրելի բարեկամին, դըժ-
բադ. Սվաճեանի պարտաւորու-
թեանց ամենէ տխուրը, սակայն և
ամենէ փեմագոյնը կը կատարենք,
երբ կուգանք այսօր հոս իւր եօթ-
նօրեայնուերական յիշատակը պառ-
ուելու համար այս պսակը ձօնելու
իւր շիրմին :

Գիտեմ որ ամենուս ալ սիրտե-
րը ընդհանուր կակիծով համակ-
ուած են, ամենուս ալ յիշողու-
թիւնները տրամալի կերպով կը
զարթնու հոս նորէն, և իւր վրայ
կը կեդրոնանայ, վասնզի սիրելի գը-
րագէտին քաղցր յիշատակները նո-
րէն մեր մտաց կը ներկայանան
այնքան սիրելի կերպով : Կ'սկսինք
այս խորհրդաւոր պահուն մտածել
խորին, զգալ դառնութեամբ այն
կորստեան ծանրութիւնը, որ մահը
այնքան անողոքաբար կրել տուաւ
մեզի...

Քիչ մը ետքը պիտի բաժ-
նուինք ասկից, պսակը պիտի թող-
մի շուտով, եւ դժբաղդ գերեզմա-
նը պիտի մնայ միշտ լռին... Սա-
կայն մեր պարտաւորութիւնը մի-
այն ասով չ'ընենք, այս ծաղկեայ
պսակը բերելով հոս իրեն, և իւր
հոգին անգամ մը ևս ողջունելով
մեր նպատակին հասած չենք ըլլալ
Ասիկա մեր պարտքին տեսական
մասն է, ասի արտաքինն է, գոյծ-
նականը ասկէ անդին պիտի սկսի
ներքինը պիտի իրացնենք այն աս-
պարէզին, այն կուռոյ դաշտին մէջ
ո՛ւր այնքան կորովով եւ եղբական
արիութեամբ կուուեցաւ Սրշալուսոյ
համակրելի խմբագրապետը, ազա-
տամտութեան, ճշմարտութեան և
լուսաւորութեան Ընտանի թշնամի-
ներուն գէմ...

Ահաւասիկ այդ պարտքը պէտք
է աւելի սիրով կատարենք, պէտք
է աւելի խանդով ու եռանդով նուր-
բագործենք իւր հիմնած ծրագիրը,

եթէ կ'ուզենք որ ողբալի գրագէ-
տին վսեմ հոգին հրճուի երկն/ց
մէջ...

Ո՛չ ումեք անձանթ են իւր զո-
հողութիւնները ի մասին ընկերա-
յին բարօրութեան, և ժողովրդա-
յին յառաջդիմութեան, ո՛չ ոք
կրնայ ժխտել իւր անշահախնդրու-
թիւնը, անյիշաչարութիւնը և վե-
հանձնութիւնը բովանդակ կենցա-
ղին մէջ... Ես որ գրեթէ 20 տա-
րի իւր շուքին հետեւէր և իւր ե-
տեւէն քալէր եմ այնքան երկիւ-
ղածութեամբ, չեմ կրցած զմայ-
նուս զսպել իւր համակ անձնաւո-
րութեան վրայ, և պահ մը ըսեր
եմ իւրովի. — « Գերբնական էակ
մ'է նա, թշուառ ժողովրդեան հա-
մար վար զրկուած, առ ի մխիթա-
րութիւն... »

Ո՛հ, սիրտս այնքան յուզուած,
հոգիս այնքան ճնշուած է, որ պի-
տի չ'կրնամ նկարագրել իւր անբիծ
ճակատը ո՛ւր տեղ այնքան օգտա-
կար խորհուրդներ կ'երկնուէր, պի-
տի չ'կրնամ գաղափար մը տալ իւր
սրտին մեծութեան, որն որ միշտ
ազգին համար կը տրուէր...

Ազնիւ գրագէտը չ'էր անոնցմէ,
որոնք սուտ փառքի, սին ցոյցի եւ
վարձեալ շուքի ետեւէ կը վազեն
մոլեգնաբար, և կը յաջողին այս-
պէս ռամկին աչքը հրապուրել, ո՛չ
ամենեւին, Սվաճեան իրեն փառք
կը սեպէր թշուառ ժողովրդեան օ-
գուտը, շահը և պատիւը, և իւր
մեծ սիրտը այն ատեն միայն գոհ
կըլլար, երբ անոր ոտնակոխ եղած
իրաւունքը կը պաշտպանէր խել մը
դատման թռնաւորներու գէմ...

Ուրեմն բաժնետէլէ առաջ պէտք
է ուխտենք հոս միահաղոյն իրեն
բացած տրահետին մէջ հետեւելու
իր վսեմ և արի օրինակէն հրա-
հանգուած, պէտք է ուխտենք իր
խորհուրդները ի կատար ածել,
նորէն կանգնել այն լրագիրը...

այն Սրշալուսոյ, որուն լոյսը սիրած
և համակրած էինք :

Այն ատեն ահաւասիկ մեր պարտ-
քը լիովին կատարած կըլլանք, այն
ատեն միայն մեր սիրելի Սրվաճեանի
յիշատակը պատուած, և անունը
անմահացուցած կըլլանք...

Մնաս բարեաւ սիրելի Սրվաճեան,
վե՛հ հոգիդ, ընդունէ այս ծաղ-
կեայ պսակը, որ Հայ երիտասար-
դութիւնը իրբեւ գրաւակտն մը կը
բերէ քեզի, ապահովելու համար
որ երբէք պիտի չ'մոռնայ քեզ, եր-
բէք ապերախտ պիտի չ'գտնուի քե-
զի և անմահ յիշատակիդ, գալ-
անգամ Յարութեան տօնին նորէն
պիտի խմբուի հոս նա աւելի մօ-
տեցած քու հոգւոյդ :

ԳԱՆՊՈՒՐ ԹԱԳԻՆԷ

47.

Սիւտ սաթըլան խանէ :

Շիւտիյէ գատար նազլ օլունան
վագաւարտան սօնրա իւշայ միւ-
րուր իթմիշ իտի :

Փարիս ճիվարընտա վագը վէն-
ոէն օրմանընտա, վէ նօժան գաբու-
սու եագընընտա, ֆագըրճա պիր էվ
պուլունմագտէ, վէ մէղքիւր էվե-
տէ Սիւտխանէ իսմի վիրիլմէքտէ ի-
տի, չիւնքի սիւտ վէ թագէ բէյնիր
սաթըլմագտէ իտի, վէ մէղքիւր խա-
նէ ալշաճըդ իքի գաթտան իպա-
էթ օլուպ, պիր թարաֆը բէնճե-
րէլէրի օրմանա նագըր օլտուղու կի-
պի, տիկէր թարաֆը տա քէնտիե
տիտ պուլունան ուֆաճըդ պիր
պաղչէնէ նագըր պուլունմագտա, վէ
օրատա իքի նէֆէր գատըն սաթին
օլմագտա իտի :

Պու գատընլարտան պիրի գաթէն
դիքի սէպգաթ իթմիշ օլան մատամ
Պօքէ օլուպ, վէ տիկէրի տախի
ժէնէրալ Տէբարվիլին քէրիմէսի Ա.
տօլֆին իտի :

Մատամ Պօքէ հէր նէ գատար

ալթմըշ չաղլարընտա իտի իսէ տէ,
իւշայ մուգատտէմ հէնուզ տինճ
վէ չէնմէշրէպ պիր հալտէ իքէն,
չիմտի իսէ, մէղքիւր Յայ գարֆընտա,
տէրտ ու էլէմ վէ մէրագ սէպէ-
պինտէն օն սէնէլիք պիր իսթիեար-
լըդ թէէսսիրինէ տահա միւպթէլա
օլուպ սարարպ սօլմուշ, վէ կիւճ
ու գուվիթտէն տիւլմիշ պուլուն-
տուլունտան, տտէթա թանըլմագ
պիր հայ քէպիթմիշ, վէ հէլէ սաշ-
լարը պիւպիւթիւն պէեագլանմըշ,
վէ գանպուրու չըղըպ պաշը էօնիւ-
նէ տօղրու էկիլմիշ իտի :

Վէ մատմագէլ Ստօլֆինէ կէլին-
ճէ, կէրչի, հալէա էվվէլի կիւ-
զէլիկի, լէթաֆէթի, վէ հիւսնի էշ-
քեալի պէր քէմալ պիր հալտէ պու-
լունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի, նէ աթվար ու հա-
րաքեաթընտա էվվէլքի օլշէվիքիքի
վէ նէտէ կէօզլէրի պագըլլարընտա
օլ էվվէլքի ասարը պէշաշէթ կէօրիւ-
լէպիլմէքտէ իտի, վէ կէրչի պագէն
չէօլլէ պիր կիւլիւմսէմէքտէ իտի ի-
սէ տէ, պու կիւլիւշ էօլլէ գալպտէն
կէլմէքտէ օլմաեղպ, անճագ սու-
րէթա իճապը հալտէն նէշէթ իլլէ-
մէքտէ օլմաը անլաշըլմագտա, վէ
իւզէրինտէտէ տալիմա պիր մահգուճ
լուգ էսէրի հիւքմ իլլէմէքտէ իտի :

Մէրգուլէլէրին մէղքիւր հալլէրի
քէսպ իլլէմէլէրի թապիի պիր չէյ
իտի, չիւնքի այնի վագըթտա հէմ
պիր իեի բէտէրտէն, հէմ պիր օնվ-
կիւլիւ նամզէտտէն, վէ հէմտէ եէ-
կեանէ պիր էվլատտէն մահրուլգը-
լընմըշլար իտի : չէօլլէ քի, օլ մէէ-
լուն կիւնտէն, եանի ժէնէրալըն,
հիւքիւմէթ թարաֆընտան գալտը-
րըլտըզը կիւնտէն պէրու, մէրգուլմ
հագըլընտա հիշ պիր խապէր ալա-
մատըգտան պաշգա, պէրապէրին
տէ կիթմիշ օլան կիւլթալ տախի
կէլիպ կէօրիւմէմիշ, վէ նէ օլտու-
ղու, վէ նէրէտէ գալտըղը անլաշը-
լմամըշ իտի :

